

Härryda kommun
kommun@harryda.se

Rektorn vid Hällingsjöskolan
eva-marie.fredberg@harryda.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Hällingsjöskolan
i Härryda kommun

Tillsyn i Hällingsjöskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Härryda kommun under 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Hällingsjöskolan besöktes av Skolinspektionen den 22 maj 2014.

Fakta om skolenheten

Hällingsjöskolan ligger i samhället Hällingsjö i sydöstra delen av Härryda kommun. Skolenheten har 114 elever och omfattar förskoleklass, grundskola för årskurserna 1–5 samt fritidshem. Skolenhetens rektor är även ansvarig för Rävlanda skolenhet F–3.

Av skolans egen resultatredovisning framgår att 52,6 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kunskapskravet för godtagbara resultat i matematik respektive svenska läsåret 2013. För 2012 var motsvarande värden 69,2 procent för matematik och 76,9 procent för svenska. För övriga ämnen har skolan inte redovisat något resultat. Andelen elever som nådde kravnivån på de olika delproven i ämnesproven i årskurs 3 varierar mellan 63,2 och 100 procent i matematik och mellan 68,4 och 100 procent i svenska.

Kommunens fritidshem kommer att inspekteras senare på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i särskilt beslut.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att Hällingsjöskolan behöver ha tydligare kunskapsfokus i sitt kvalitetsarbete. Skolenheten sammanställer inte resultaten för alla årskurser och ämnen och saknar därmed underlag för det systematiska kvalitetsarbetet med att förbättra skolans kunskapsresultat. De resultat som används i kvalitetsarbetet är resultat på ämnesproven i årskurs 3 men eftersom dessa bara ges i matematik och svenska saknas underlag i andra ämnen. För årskurs 5, då eleverna går vidare till andra skolor, saknar såväl rektor som lärarna kännedom om skolenhetens kunskapsresultat i förhållande till kursplanernas krav. Forskningen visar att skolor som ser undervisning och lärande som skolans primära uppdrag och i första hand betonar kunskapsmålen når betydligt bättre resultat. Skolenhetens låga kunskapsresultat i matematik och svenska i årskurs 3 indikerar också att skolan i större utsträckning behöver fokusera på kunskapsuppdraget.

När det gäller värdegrundsarbetet har skolenheten ett väl fungerande kvalitetsarbete som också har lett till goda resultat: studieron har förbättrats och eleverna uppger att de är trygga.

Alla lärarna följer inte heller upp och dokumenterar elevernas kunskapsresultat när eleverna når längre än till godtagbara kunskaper. Skolinspektionen vill betona skolans ansvar för att signalera vikten av att eleverna ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Höga förväntningar och tydliga mål för alla elever samt regelbunden utvärdering och uppföljning av deras kunskaper är framgångsfaktorer i det arbetet.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Härryda kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 17 oktober 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Härryda kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Utvärdera elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas krav.
- Se till att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till alla kunskapskrav i de ämnen eleven får undervisning.

Motivering

Av skollagen framgår att läraren, eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång varje termin ska ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Enligt läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr 11) ska lärarna utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn.

Av tillsynen framgår att det varierar mellan lärare hur de följer och dokumenterar elevernas kunskapsutveckling. I intervjuer med lärare och elever framkommer att några lärare endast bedömer - och dokumenterar i den digitala lärplattformen - huruvida eleverna når eller inte når kunskapskraven för godtagbara kunskaper. Andra lärare följer upp och dokumenterar också om eleverna har nått längre i sin kunskapsutveckling än vad som krävs för godtagbara kunskaper. Denna skillnad i bedömningspraxis framgår också av de skriftliga individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av. I en klass anges endast om eleven har nått upp till den del av kunskapskravet som beskrivs eller inte har dessa kunskaper, medan i en annan klass använder läraren hela matrisen i den digitala lärplattformen och beskriver elevens kunskaper även när denne når längre. I intervjuer med lärarna framkommer att lärarna har olika uppfattningar om hur bedömningen ska göras. Enligt rektorn ska lärarna följa och dokumentera elevernas kunskapsutveckling även när eleverna når längre än till godtagbara kunskaper.

Enligt vetenskap och beprövad erfarenhet¹ är så kallad formativ bedömning en effektiv metod för att stärka elevernas kunskapsutveckling. I en formativ bedömning är det viktigt att såväl läraren som eleven har en god bild av elevens kunskaper för att kunna sätta upp nya, utmanande mål och för att kunna ge relevant återkoppling om hur eleven ska kunna nå längre. Enligt Skolinspektionen kan dessutom en bedömningspraxis som enbart fokuserar på nivån för godtagbara kunskaper inverka negativt på arbetet med att stimulera och utmana eleverna att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det finns brister i arbetet med att bedöma och dokumentera elevernas kunskapsutveckling. Alla lärare följer och dokumenterar inte elevernas kunskapsutveckling när dessa når längre än till godtagbara kunskaper. Det leder till att varken elever eller vårdnadshavare får tillräcklig information om elevernas kunskapsutveckling. Huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

10 kap. 12 § skollagen

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr 11) 2.7 Bedömning och betyg

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Härryda kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska tillsammans med personalen följa upp skolenhetens kunskapsresultat, sammanställa dessa och analysera vad som påverkar och orsakar resultatet och måluppfyllelsen.
- Rektorn ska tillsammans med personalen utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och besluta vilka insatser som ska prioriteras för att skolenhetens kunskapsresultat ska förbättras.

Motivering

Enligt skollagen har rektorn ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

¹ Se t.ex. Skolverket (2011). *Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter*. Stockholm: Liber.

Av läroplanen framgår att rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2012:98) om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår bland annat att rektorn bör sammanställa enhetens resultat och se till att det finns underlag som visar hur förutsättningarna för och genomförandet av utbildningen påverkat måluppfyllelsen.

Av tillsynen framgår att det saknas en sammanställning av skolenhetens samlade resultat i alla ämnen. Av dokument och rektorsintervjun framgår att rektorn gör en kunskapsuppföljning för varje klass utifrån skriftliga individuella utvecklingsplaner, åtgärdsprogram, lektionsbesök och samtal med lärare. I denna uppföljning finns inte angivet resultat för olika ämnen och inte heller vilka kunskaper eleverna har i förhållande till kunskapskraven för årskurs 3 och 6. Förutom enstaka kommentarer om enskilda elever i klasser beskrivs måluppfyllelsen i allmänna ordalag av typen "goda resultat" eller "de flesta eleverna når upp till kunskapskraven för årskursen". Enligt lärarna har de kännedom om kunskapsresultatet i sina respektive klasser, men inte om skolenhetens samlade resultat. Utredningen visar att de kunskapsresultat som analyseras och föranleder åtgärder för att utveckla utbildningen är resultaten av nationella proven i årskurs 3.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn inte följer upp skolenhetens samlade kunskapsresultat. Avsaknaden av en sådan uppföljning gör att enheten saknar underlag för att kunna identifiera utvecklingsområden samt planera och vidta relevanta åtgärder för att utveckla utbildningen. Huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 4–5 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Härryda kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Ge eleverna tillgång till den utrustning och de lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning i musik enligt författningarnas krav.

Motivering

Enligt skollagen ska för utbildningen den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Av kursplanerna för musik i Lgr 11 framgår att eleverna ska kunna spela på något instrument med tajming.

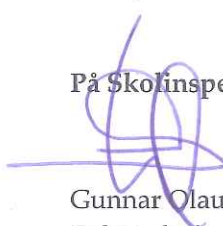
Av intervjuer med lärare och rektor framgår att skolenheten har för få musikinstrument, exempelvis stränginstrument och tangentinstrument, för att syftet med musikundervisningen ska kunna uppfyllas. Huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

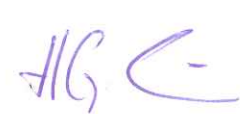
2 kap. 35 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Robert Holmblad och Camilla Landgren samt undervisningsråd Ewa Hallberg.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Hans-Göran Arvidsson
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.